

Woensdag
18 oktober
2000

Boeken

► Wat minder bijfiguren had de tweede roman van Ronald Ohlsen goed gedaan.

Foto: Corné Sparidaans

Ronald Ohlsen houdt lezer nieuwsgierig in 'Gedoodverfde engelen'

Naargeestige kijk op de mensen

De Groninger schrijver Ronald Ohlsen debuteerde vier jaar geleden met de roman 'De godvergeten middenstand', waarin de belevenissen van Roland Vuursteen centraal staan. Nu heeft hij zijn tweede roman gepubliceerd, die als een vervolg kan worden gelezen. In 'Gedoodverfde engelen' is Roland inmiddels overleden en heeft hij plaats gemaakt voor zijn broertje Raymond, voor wie de omgeving bepaald niet milder is geworden.

De godvergeten middenstand was een debuut waarin de schrijver veel thema's naar voren bracht. In de roman wordt ons een blik gegund in het nachtleven van Delfzijl, passeren allerlei jeugdverhalen de revue, wordt een dramatische liefde beschreven en maakt een reeks van gewelddadigheden een einde aan het rechttoe rechtaan vertelde verhaal.

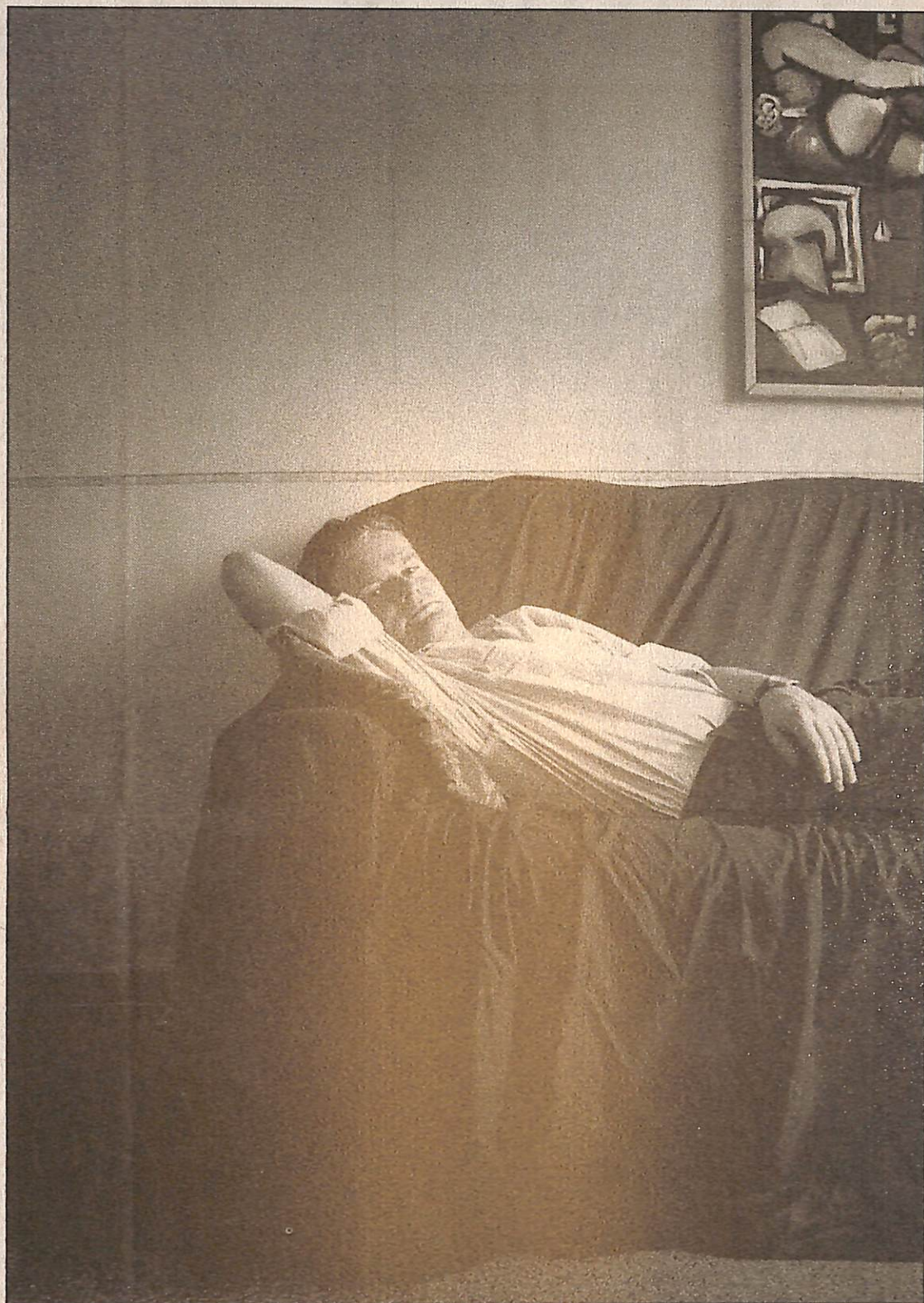
Door **Jacob Moerman**

Wat betreft de compositie heeft Ohlsen in zijn nieuwe roman gekozen voor een andere aanpak. De roman bestaat uit korte hoofdstukken waarin het wel en wee van de jongere broer Raymond centraal staat en heden en verleden elkaar afwisselen. Hij is op een goede dag vertrokken naar Italië om daar samen met een paar onbekenden te werken op een camping. De verhalen over de strubbelingen met zijn collega's worden afgewisseld met herinneringen aan het stadsleven dat hij heeft ontvlucht. Deze aanpak is de leesbaarheid van *Gedoodverfde engelen* zeer zeker ten goede gekomen. Als lezer blijf je nieuwsgierig naar het verloop en word je op een aangename manier heen en weer geslingerd tussen diverse episodes uit het leven van deze literaire anti-held.

Het beeld van Raymond blijft voor een belangrijk deel oningevuld. Hij is een jongeman van weinig woorden en legt vooral zijn oor te luisteren naar de dingen die de anderen hem te zeggen hebben. Het resultaat is een flinke hoeveelheid bijfiguren, waarvan sommige duidelijk herkenbaar zijn. Zeker wanneer Raymond zich naar een feestje begeeft in het kader van de presentatie van het literair tijdschrift *Ligplaats Waterloo* (lees: Vrijstaat Austerlitz) en dichter Bart Droog en schrijver Arjan Witte als de personages Bert Natterman en Karel Zwart naar voren worden geschoven.

Aardig

Veel passages zijn leuk en aardig om te lezen, maar hebben met de rest van het verhaal weinig van doen. De overleden broer is de rode draad in het boek, en de verschillen tussen Raymond en Roland hadden wat mij betreft nog wel wat verder mogen worden uitgewerkt. *Gedoodverfde engelen* begint met een proloog, waarin de broers op jonge leeftijd als cowboy en Mexicaan elkaar proberen te verslaan. Na de dood van Roland neemt Raymond zich voor alles in zijn verdere leven 'net anders te doen dan hij zou hebben gedaan.' Roland was, zo lezen we nu, een zeer getalenteerde jongeman: 'Hij was altijd de ster van ons tweën. Hij had talent. Hij kon het allemaal.'

Deze Roland fungeert in de rest van de roman als een 'schaduw-ik', die op de meest onverwachte momenten zichtbaar opduikt en Raymond aan het denken zet over de invulling van zijn leven. Deze literaire kunstgreep (die ook te lezen is in bijvoorbeeld *Reis naar het einde van de nacht* van Céline) werkt op sommige momenten zeer sterk, ware het niet dat Roland in deze tweede roman van Ohlsen slechts een vage schim blijft. En daardoor wil de rode draad niet echt een rode draad worden. Het bezoek van Raymond aan het graf van zijn broer, waarmee de roman eindigt, ligt dan ook niet in het verlengde van het verhaal, maar komt over als een door de schrijver van tevoren bedachte manier om de roman tot een afsluiting te brengen.

Ex-vriendin

Tot dat moment hebben we kunnen lezen over vooral het liefdesleven van Raymond. In Groningen krijgt hij het hard te verduren, wanneer blijkt dat zijn ex-vriendin plotseling warme contacten onderhoudt met zijn beste vriend. En in Italië zijn de strubbelingen al snel niet minder erg. Raymond slaat uiteindelijk voor een tweede keer op de vlucht, deze keer samen met een

schone jongedame en een gestolen auto. Teruggekeerd in Groningen blijkt zijn vriendin hem al snel te laten vallen als een baksteen, waardoor de bespiegelingen van Raymond er bepaald niet rooskleuriger op worden. 'Ik blijf een figurant tussen de mensen. Als mijn ontsnappingspoging ergens goed voor is geweest, dan is het voor de constatering van mijn onmacht, de logica van mijn eenzaamheid, de bestemming die ik tegemoet kan zien.'

Bijfiguren

En daarmee is *Gedoodverfde engelen* vooral een roman geworden waarin de schrijver een naargeestige kijk op menselijke verhoudingen weer heeft willen geven om de eenzaamheid van Raymond voelbaar te maken. Om dit beeld te kleuren heeft Ohlsen erg veel bijfiguren de revue laten passeren, die soms even snel opkomen als verdwijnen. En dat is jammer, omdat die ten koste zijn gegaan van de uitdieping van de hoofdfiguren en het centrale thema in deze roman.

Ronald Ohlsen: 'Gedoodverfde engelen'. Uitgeverij Passage, Groningen. Prijs: fl.29,50.